

ਇਸ ਆਰਡਰ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ। ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਜੋ ਜ਼ਮੀਨ ਸੰਯੁਕਤ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਉਹ ਪੂਰਬੀ ਸ਼੍ਰੀ ਮਾਹੰਤ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ, ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਸੰਬਰ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਖਰਚੇ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਦਾਸ ਆਦਿ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ.

ਭੰਡਾਰੀ, ਸੀ.ਜੇ

ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਾਂਗਾ **Khosla.**
ਅਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਐਪ ਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਾਂਗਾ।

ਖੋਸਲਾ, ਜੇ.—ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਅਪੀਲੀ ਸਿਵਲ

ਖੋਸਲਾ ਅਤੇ ਫਾਲਸਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇ.ਜੇ.

ਅਮੀਨ ਚੰਦ, - ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲੈਂਟ

1954

ਬਨਾਮ

Sept. 16th

ਫਰਮ ਮਾਧੇ ਰਾਮ-ਬਨਵਾਰੀ ਲਾਲ, - ਬਚਾਅ ਪੱਖ -
ਜਵਾਬਦੇਹ

1950 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 139

ਇੰਡੀਅਨ ਸਟੈਂਪ ਐਕਟ (1899 ਦਾ II)—ਸੈਕਸ਼ਨ 31, 32, 35 ਅਤੇ ਨਿਯਮ 4, 11, 18—ਹੁੰਡੀਆਂ— ਮੋਹਰ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ, ਕਿਹਾ ਗਿਆ— ਹੁੰਡੀ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮੋਹਰ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਗਈ, ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ—ਹੁੰਡੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 35 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਬੂਤ ਵਿਚ - ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੈ ਸਟੈਂਪ ਐਕਟ- ਮੁਕੱਦਮਾ ਜੇਕਰ ਹੁੰਡੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਸਲ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਬਿੱਲਾਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੁੰਡੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਯੰਤਰਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ - ਸਟੈਂਪਿੰਗ ਦੀ ਰਕਮ ਜਾਂ ਵਿਧੀ ਸੰਬੰਧੀ ਮੂਲ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਵੀ ਸੁਧਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਹੁੰਡੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ

ਦੀ ਰਕਮ ਲਈ 30,000 ਜਾਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਮਿਆਦ, ਸਟੈਂਪਿੰਗ ਦੀ ਵਿਧੀ ਸੰਬੰਧੀ ਨਿਯਮ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਖ਼ਤ ਹਨ, ਜ਼ਾਹਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੰਡੀਆਂ ਨੂੰ ਡੇਟਿੰਗ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਪੋਸਟ-ਡੇਟਿੰਗ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੋਕਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ। ਨਿਯਮ 18 ਨੂੰ ਖੁਦ ਕਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਿਯਮ 4 ਅਤੇ 11 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ 18 ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਸਾਧਨ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਟੈਂਪ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਸਹੀ ਰਕਮ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਪਰ ਗਲਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਇਹ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਇੱਕ ਹੰਡੀ 30,000; ਭਾਵੇਂ ਇਸ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਟੈਂਪ ਡਿਊਟੀ ਸਹੀ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਹੰਡੀ ਦੀ ਮੋਹਰ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਨਿਯਮ 11 ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸਖ਼ਤ ਰਸਮਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਨਿਯਮ 18 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਪ੍ਰੋ* ਮਿਸਰੀ ਨੇਟ (ਜਾਂ ਹੁੰਡੀ) ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਅਸਫਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਯੰਤਰ ਸਹੀ ਸਟੈਂਪਿੰਗ ਦੀ ਘਾਟ ਲਈ ਅਯੋਗ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁੰਡੀ ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਅਪ੍ਰਵਾਨਯੋਗ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਅਸਲ ਕਰਜ਼ੇ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਜੇ ਕਿ ਹੁੰਡੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਪਰਿਮਲ ਚੇਤਿਆਰ ਬਨਾਮ ਕਾਮਾਕਸ਼ੀ ਅੰਮਾਲ (1), ਸ਼ੇਖ ਅਕਬਰ ਬਨਾਮ ਸ਼ੇਖ ਖਾਨ (2), ਫਰਮ ਤਾਰਾ ਚੰਦ-ਪ੍ਰੋਤਾਪਮਲ ਬਨਾਮ ਤਮੀਜੁਦੀਨ ਸ਼ੇਖ (3), ਇੰਦਰਾ ਚੰਦਰ ਬਨਾਮ ਹੀਰਾ ਲਾਲ ਰੰਗ (4), ਮਹਿਤਾਬੁਦੀਨ ਮੀਆ ਬਨਾਮ ਮੁਹੰਮਦ ਨਜ਼ੀਰ ਜੇਦਾਰ (5), ਚੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀ, ਆਦਿ (6)। ਰਾਮ ਜਸ ਬਨਾਮ ਸ਼ਹਾਬ-ਉਦ-ਦੀਨ (7), ਸੋਹਣ ਲਾਲ-ਨਿਹਾਲ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਰਘੂ ਨਾਥ ਸਿੰਘ ਆਦਿ (8), ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ।

ਜੱਜ 1st ਕਲਾਸ, ਮੋਗਾ, ਮਿਤੀ 13 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1950 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ, ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹਨ,

ਡੀਐਨ ਅਗਰਵਾਲ ਅਤੇ ਰਾਜਿੰਦਰ ਨਾਥ ਅਗਰਵਾਲ, ਲਈ > ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਸੀ ਐਲ ਅਗਰਵਾਲ ਅਤੇ ਰਾਮ ਸਰੂਪ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

Falshaw, J.

ਫਲਸ਼ੈ, ਜੇ. ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਅਮੀਨ ਚੰਦ ਨੇ ਫਰਮ ਮਾਧੇ ਰਾਮ-ਬਨਵਾਰੀ ਲਾਲ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਪੰਜ ਸਾਥੀਆਂ, ਬਨਵਾਰੀ ਲਾਲ, ਰਾਮ ਪਰਸ਼ਾਦ, ਚੰਨਣ ਰਾਮ, ਸਿਰੀ ਰਾਮ ਅਤੇ ਭੋਲੂ ਰਾਮ ਵਿਰੁੱਧ ਮੋਗਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ। ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ 41,040 ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹੈ ਕਿ ਫਰਮ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਬਨਵਾਰੀ ਲਾਲ ਰਾਹੀਂ 41,040 ਰੁਪਏ ਉਧਾਰ ਲਏ ਸਨ। 3 ਜੁਲਾਈ, 1945 ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਤੋਂ 36,000, ਅਤੇ ਬਨਵਾਰੀ ਲਾਲ ਨੇ ਇਸ ਫਰਮ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਹੁੰਡੀ, ਪੀ. 1, ਨੂੰ ਚਲਾਇਆ।

- (1) *AI R. 1938 ਮੈਡ. 785*
- (2) *ILR 7 ਕੈਲ. 256*
- (3) *ਏਆਈਆਰ 1935 ਕੈਲ. 658*
- (4) *ਏਆਈਆਰ 1936 ਕੈਲ. 127*
- (5) *ਏਆਈਆਰ. 1936 ਕੈਲ. 170*
- (6) *ILR 2 Lah. 330*
- (7) *ਏਆਈਆਰ 1927 ਲਾਹ. 89*
- (8) *ਏਆਈਆਰ 1934 ਲਾਹ. 606*

ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ 300 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ 36,000। ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ 1 ਦਸੰਬਰ, 1948 ਨੂੰ ਅਮੀਨ ਚੰਦ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਫਰਮ ਆਏ ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। 36,000 ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਅਤੇ ਆਰ ਐਮ. ਬਨਵਾਰੀ ਰੁ. 5,040 ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਸਮਝੌਤਾ- ਮੋਗਾ ■ ਅਤੇ ਕੋਟ ਕਪੂਰਾ ਦੀਆਂ

ਮੰਡੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰਿਵਾਜ ਅਨੁਸਾਰ ਰੇਟ .

ਫਾਲਸ਼ੋ.

ਜੇ.

ਬਨਵਾਰੀ ਲਾਲ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀ ਅਤੇ ਫਰਮ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਕਬੂਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਦੂਜੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਹੁੰਡੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣਾ ਇੱਕ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਸੀ। ਬਨਵਾਰੀ ਲਾਲ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਵਿਚਕਾਰ ਲੜਾਈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬਨਵਾਰੀ ਲਾਲ ਨੇ 27 ਸਤੰਬਰ, 1945 ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਵਪਾਰਕ ਸਬੰਧ ਤੋੜ ਲਏ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਖਾਤੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਉਸਨੇ ਹੁੰਡੀ ਕੱਟ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਮੁਢਲੀ ਮਾਈਨਰੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚ ਇਹ ਵੀ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿਚ ਹੁੰਡੀ ਸਬੂਤ ਵਿਚ ਅਪ੍ਰਵਾਨਯੋਗ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਵਿਧੀਵਤ ਮੋਹਰ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ 11 ਮੁੱਦੇ ਤੈਅ ਕੀਤੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਥੇ

ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ , ਪਰ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਰ ਨਾਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੁੰਡੀ 'ਤੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮੋਹਰ ਨਾ ਲੱਗਣ ਕਾਰਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਮੈਰਿਟ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਭਾਰਤੀ ਸਟੈਂਪ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 13 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੁਲੈਕਟਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਸ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ।

ਮੁਦਈ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿਚ ਹੁੰਡੀ ' ਤੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮੋਹਰ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਵੀ ਮੁਦਈ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਇਸ ਤਕਨੀਕੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਲਈ

Amin Chand v. Firm Madho Ram-Banwari Lal Falshaw, J.

ਨਿਯਮ 12 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੁਲੈਕਟਰ। ਹੁੰਡੀ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਸਟੈਂਪਡ ਪੇਪਰ 'ਤੇ ਹੈ ਜੋ ਹੁੰਡੀਆਂ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਰੁਪਏ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਸਟੈਂਪ ਹੈ। 4-8-0 ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਵਾਰ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਪਾਇਆ ਹੈ, ਪਰ ਸਟੈਂਪ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਸਹੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਪਾਇਆ ਕਿ ਉਚਿਤ ਰਕਮ ਰੁਪਏ ਸੀ। 36 ਫਰੀਦਕੋਟ ਰਿਆਸਤ ਦੇ ਕੋਟ ਕਪੂਰਾ ਵਿਖੇ ਤਨਖਾਹ ਯੋਗ ਹੋਣ ਦੀ ਖੋਜ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਖੋਜ ਰੀਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਮੁਦਈ ਕੋਟ ਕਪੂਰਾ ਵਿਖੇ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਹੁੰਡੀ ਮੋਗਾ ਵਿਖੇ ਚਲਾਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਦਾ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਥਾਂ 'ਤੇ ਅਦਾਇਗੀ ਯੋਗ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਮੋਗਾ ਵਿਖੇ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਸਟੈਂਪ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਬਿਲ ਦੇ ਦੋ ਆਨੇ ਪ੍ਰਤੀ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ > ਸੂਟ ਵਿੱਚ ਹੁੰਡੀ ਸੰਬੰਧੀ ਨਿਯਮਾਂ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਮੋਹਰ ਵਾਲੇ ਕਾਗਜ਼ 'ਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੋੜ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਸਟੈਂਪ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮ 4 ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ-

“(1) ਹੁੰਡੀਆਂ, ਹੁੰਡੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਿਹੜੀਆਂ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਅਧੀਨ ਚਿਪਕਣ ਵਾਲੀ ਮੋਹਰ ਨਾਲ ਮੋਹਰ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਕਾਗਜ਼ ਉੱਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਖੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ: -

(a) ਯੋਗ ਹੁੰਡੀ, ਪਰ ਮਿਤੀ ਜਾਂ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣ ਤੋਂ ਇਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਨਹੀਂ, ਅਤੇ ਤੀਹ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੁੱਲ ਦੀ ਰਕਮ ਲਈ, ਕਾਗਜ਼ 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਤੇ 'ਹੁੰਦੀ' ਸ਼ਬਦ ਵਾਲੀ ਉਚਿਤ ਮੁੱਲ ਦੀ ਮੋਹਰ ਲੱਗੀ

ਹੇਵੇਗੀ। ' ਉੱਕਰੀ ਹੋਈ ਹੈ ਜਾਂ ਉੱਕਰੀ ਹੋਈ ਹੈ,

(b) ਇੱਕ ਹੁੰਡੀ, ਜਾਂ ਮਿਤੀ ਜਾਂ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ, ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੇ ਕਾਗਜ਼ 'ਤੇ ਲਿਖੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਸਟੈਂਪਸ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਲੇਬਲ ਚਿਪਕਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਲਕੱਤਾ, ਜਾਂ ਸਟੈਂਪ ਦੇ ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਅਤੇ ਨਿਯਮ 11 ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ।

Amin Chand
v.
Firm Madho
Ram-Banwari
Lal
Falshaw, J.

ਨਿਯਮ 11 ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ-

(c)) ਉਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਨਸ 'ਤੇ ਕਰੇਗਾ-
ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਟ੍ਰਮੇਂਟ ਨੂੰ 10 being
ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਿਆਇਆ ਗਿਆ ਹੈ executed,
ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ 'ਤੇ, ਉਸ 'ਤੇ ਇੱਕ made to
ਲੇਬਲ ਜਾਂ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ labels of
may re-
ਅਜਿਹਾ ਮੁੱਲ ਲਗਾਓ

ਇੱਕ ਸਟੈਂਪਿੰਗ ਮਸ਼ੀਨ ਜਾਂ ਪਰਫੋਰੇਟਿੰਗ ਮਸ਼ੀਨ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ
ਅਜਿਹੇ ਲੇਬਲ ਜਾਂ ਲੇਬਲਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰੇ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤੀ
ਫੋਰੇਟ ਕਰੇ, ਅਤੇ ਲੇਬਲ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪੱਟੀ ਜਾਂ
ਲਿਖੇ ਜਾਂ ਉਸੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਛੇਦ ਕਰਨ ਦੀ
ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਲੇਬਲ ਕਰੇ। *”

ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ
ਹਾਲਾਂਕਿ ਨਿਯਮ 18 ਉਚਿਤ ਰਕਮ ਦੀ ਮੋਹਰ ਵਾਲੇ ਯੰਤਰਾਂ ਦੇ
ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਵੈਲੀ ਡੇਸ਼ਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਗਲਤ
ਵਰਣਨ, ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਕੁਝ ਉਪਬੰਧਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ

ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮੋਹਰ ਵਾਲੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼, ਹੰਢੀਆਂ ਸਮੇਤ ਕੁਝ ਹੋਰ ਯੰਤਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 31 ਅਤੇ 32 ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਯੰਤਰ 'ਤੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮੋਹਰ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਅਜੇ ਤੱਕ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਨੂੰ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆ ਸਕਦਾ ਹੈ ' ਜੇ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਸਹੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਅਸੀਨ ਚੰਦ ਦੀ ਮੋਹਰ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ' ਤੋਂ ਅਤੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਰਕਮ ਕੀ ਹੈ।

ਫਰਮ ਮਾਧੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਧਨ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੈ

L ^ ਵਾਰੀ ਦੀ ਮੋਹਰ ਲੱਗੀ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਧੀਵਤ ਮੋਹਰ ਵਾਲਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਧਾਰਾ 32, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ

ਫਾਲਸ਼ੋ ਜੇ ਪਰਵੀਸੇ—

>

“ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦੇਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ-

(a) * * * * *

»^ j * » * **

“(c) ਇੱਕ ਆਨਾ ਜਾਂ ਅੱਧਾ ਆਨਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਿਲ ਆਫ ਐਕਸਚੇਂਜ ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਮਿਸਰੀ ਨੋਟ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਨਾਲ ਚਾਰਜਯੋਗ ਕੋਈ ਵੀ ਸਾਧਨ, ਜਦੋਂ ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਲਿਆਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਡਰਾਇੰਗ ਜਾਂ ਲਾਗੂ

ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਾਗਜ਼ 'ਤੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ
ਮੋਹਰ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ।"

?

ਸੈਕਸ਼ਨ 35 ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਧਨ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਕਿ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮੋਹਰ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਪ੍ਰੋਵੀਸੋ (ਏ) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਟੈਂਪ ਵਾਲੇ ਸਾਧਨ ਨੂੰ ਸਟੈਂਪ ਡਿਊਟੀ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇੱਥੇ ਦੁਬਾਰਾ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਯੰਤਰ ਲੱਭਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਇਸ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਲਈ ਚਾਰਜਯੋਗ ਹੈ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਅੰਨਾ ਜਾਂ ਅੱਧਾ ਅੰਨਾ ਜਾਂ ਸਾਬਕਾ ਤਬਦੀਲੀ ਦਾ ਬਿੱਲ ਜਾਂ ਵਾਅਦਾ ਨੋਟ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸੈਕਸ਼ਨ 41 ਦੁਬਾਰਾ ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਯੰਤਰਾਂ 'ਤੇ ਸਟੈਂਪ ਡਿਊਟੀ ਦੀਆਂ ਕਮੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਕੱਟਣ ਦੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅੰਦਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਪਰੋਕਤ ਨਾਮ ਦਿੱਤੇ ਯੰਤਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੇ ਬਿੱਲਾਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੁੰਡੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਯੰਤਰਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਹਰ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਰਕਮ ਜਾਂ ਵਿਧੀ ਸੰਬੰਧੀ ਮੂਲ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਵੀ ਸੁਧਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਰਕਮ ਲਈ ਹੁੰਡੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ। ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ 30,000 ਜਾਂ, ਲਈ

ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਦੀ ਮਿਆਦ, ਨਿਯਮ- ਅਮੀਨ ਚੰਦ ਦੁਆਰਾ ਮੋਹਰ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਵਿਧੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ - ਸਖਤ ਹਨ, ਜ਼ਾਹਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ¹⁷¹¹ ਦੇ ਮੂਲ ਦੇ ਨਾਲ ^{ਮਾਧੇ ਲਾਲ} ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੁੰਡੀਆਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਪੋਸਟ-ਡੇਟਿੰਗ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯਮ 18 ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ- ਫਾਲਸ਼ੋ, ਜੇ. ਸਵੈ ਅਤੇ ਨਿਯਮ 4 ਅਤੇ 11। ਨਿਯਮ 18 ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੇ ਸਟੈਂਪ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਸਹੀ ਰਕਮ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਗਲਤ ਵਿੱਚ ਫਾਰਮ, ਅਤੇ ਇਹ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਰਕਮ ਲਈ ਹੁੰਡੀ। 30,000, ਭਾਵੇਂ ਇਸ 'ਤੇ ਸਟੈਂਪ ਡਿਊਟੀ ਪਾਈ। ਸਹੀ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਹੁੰਡੀ ਦੀ ਮੋਹਰ ਲਗਾਉਣ ਸੰਬੰਧੀ ਨਿਯਮ 11 ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸਖਤ ਰਸਮਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਨਿਯਮ 18 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੁਬੋਰਡੀ-¹ ਨੈੱਟ ਜੱਜ ਨੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੁੰਡੀ ਨੂੰ 'ਅਨੁਕੂਲ' ਮੰਨਿਆ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹੀ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।

ਸਿਰਫ ਸਵਾਲ ਇਹ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕਦੇ ਵੀ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਉਠਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਹੁਣ ਵੀ ਅਪੀਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਠਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਦਾਅਵਾ ਛੱਡਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ? ਖੁਦ ਹੁੰਡੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਅਸਲ ਕਰਜ਼ੇ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਸ ਨੇ ਹੁੰਡੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਕੁਝ ਟਕਰਾਅ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਭਾਰ ਮੁਦਈ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰਣਾਇਕ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕੇਸ ਪਰਿਲਮਲ ਚੇਟਿਆਰ ਬਨਾਮ ਕਾਮਾਕਸ਼ੀ ਅੰਮਾਲ (1) ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਮੈਸਰੀ ਨੋਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਚਾਰ ਜੱਜਾਂ, ਲੀਚ, ਸੀਜੇ, ਮਾਧਵਨ ਨਾਇਰ, ਵਰਦਾਚਾਰਿਆਰ ਅਤੇ ਲਕਸ਼ਮਨਾ ਰਾਓ, ਜੇ.ਜੇ. ਦੇ

(1) A.I.R. 1938 Mad. 785

ਨਜ਼ਰੀਏ ਦਾ ਸਾਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ: -

ਜੇਕਰ ਪ੍ਰੋਮਿਸਰੀ ਨੇਟ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੰਸਟ੍ਰਮੈਂਟ 'ਤੇ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮੋਹਰ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ

Amin Chand
v.
Firm Madho
Ram-Banwari
Lal
Falshaw, J.

ਕਰਜ਼ੇ 'ਤੇ ਛੂਠ ਹੋਵੇਗਾ. ਸਬੂਤ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 91 ਅਤੇ ਸਟੈਂਪ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਿਓ। ਪਰ ਜੇ ਇਹ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੌਦੇ ਦੀ ਅਸਲ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ; ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਜਮਾਂਦਰੂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਸ਼ਰਤੀਆ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਇਨਸਟ੍ਰੂਮੈਂਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਰਜ਼ੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਪਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਪ੍ਰੋਮਿਸ ਸੇਰੀ ਨੋਟ ਦਾ ਅਮਲ ਉਧਾਰ ਲੈਣ ਦੇ ਨਾਲ ਸਮਕਾਲੀ ਹੈ, " ਸਾਧਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਤਾ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਪੱਤੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਜੋਂ ਜਾਂ ਸ਼ਰਤੀਆ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਇਨਸਟ੍ਰੂਮੈਂਟ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਰਜ਼ੇ 'ਤੇ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੰਸਟ੍ਰੂਮੈਂਟ ਨੂੰ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਾਹਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪਾਈ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਵਾਅਦਾ ਨੋਟ ਅਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 'ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਕਰਜ਼ਾ ਪ੍ਰੋਮਿਸਰੀ ਨੋਟ ਤੋਂ ਸੁਤੰਤਰ ਇੱਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਵਾਅਦਾ ਨੋਟ ਕੱਟਣ ਤੋਂ ਡੇਢ ਘੰਟੇ ਪਹਿਲਾਂ ਪੈਸਾ ਉਧਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਚਾਰ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਉੱਪਰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਹੁਕਮ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਰੇਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਮੁਦਈ

ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰੋਮੈਸਰ ਨੇਟ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਿਰਫ ਪੰਜਵੇਂ ਜੱਜ ਜੋ ਕਿ ਬੈਂਚ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਨ, ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿਚ ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰੋਮੈਸਰੀ

ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਕੇਸ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਪੱਤੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਂ ਸ਼ਰਤੀਆਂ -
ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

Amin Chand
 v.
 Firm Madho
 Ram-Banwari
 Lal

Falshaw, J.

■ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਮਾਮਲਾ ਸ਼ੇਖ ਅਕਬਰ ਬਨਾਮ ਸ਼ੇਖ ਖਾਨ (1)
 ਦਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਰ ਰਿਚਰਡ ਗਾਰਥ। ਸੀਜੇ, ਅਤੇ ਮੈਕਡੋਨਲ, ਜੇ., ਹੇਠ
 ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ: -

"ਜਦੋਂ ਪੈਸਿਆਂ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਵਾਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਵੇਚੀਆਂ ਗਈਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਲਈ ਜਾਂ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਲਈ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦਾਅਵੇ ਲਈ, ਅਤੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਫਿਰ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਲੈਣਦਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬਿੱਲ ਜਾਂ ਨੋਟ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਟੋਰ, ਜੇਕਰ ਬਿਲ ਜਾਂ ਨੋਟ ਪਰਿਪੱਕਤਾ 'ਤੇ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾ, ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਸਲ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਉਸਨੇ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿੱਲ ਜਾਂ ਨੋਟ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂ ਗੁਆ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਨਾਲ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਹੈ। ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਉੱਤੇ ਕਿਸੇ ਤੀਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਣਾਓ। ਬੁਈ ਜਦੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਅਸਲ ਕਾਰਨ ਬਿੱਲ ਜਾਂ ਨੋਟ ਖੁਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਜਦੋਂ, B ਕੋਲ ਪੈਸੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ A ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, B ਇੱਕ ਪ੍ਰੇਮਿਸਰੀ ਨੋਟ ਦੁਆਰਾ ਇਸਨੂੰ ਛੇ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਤਾਰੀਖ, ਇੱਥੇ ਨੋਟ ਉੱਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪੈਸੇ ਲਈ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਡਿਪੋ ਸਿਟ ਨੋਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਨੋਟ ਹੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕਮਾਤਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ

ਇੱਕ ਸਹੀ ਸਟੈਪ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਨੇਟ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਲੈਣਦਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪੈਸਾ ਗੁਆ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(1) ILR 7 ਕੈਲ. 256

ਅਮੀਨ ਚੰਦ ਨੇ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਕਿ ਕੀ ਕਰਜ਼ਾ ਵਿੱ - ਪ੍ਰੋਮਿਸ ਫਰਮ ਮਾਧੇ ਤੋਂ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਲਾਲ ਫੈਸਲਾ Fzrm ਵਿੱਚ ਆਰ.ਸੀ.ਮੀਟਰ, ਜੇ

ਤਾਰਾਚੰਦ ਪ੍ਰੋਤਾਪਮਲ ਬਨਾਮ ਤਮੀਜੁਦੀਨ ਸ਼ੇਖ (1), ਫਲਸੈ, ਜੇ. ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਿੱਧ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰੋਮਿਸਰੀ ਨੇਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਪੈਸੇ ਦਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪੈਸੇ ਦਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਅੱਗੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼ਿਓ ਨਾਥ ਬਨਾਮ ਸਰਜੂ ਨੇਨਿਸ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2) ਵਿੱਚ, ਸਾਰੇ ਪੰਜ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ, ਕੋਲੀਸਟਰ, ਬਾਜਪਾਈ, ਹੈਮਿਲਟਨ। ਡਾਰ ਅਤੇ ਮਾਥੁਰ, ਜੇ.ਜੇ., ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਹਨ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਵਾਅਦਾ ਨੇਟ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਸਹੀ ਸਟੈਪ ਦੀ ਘਾਟ ਲਈ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧ ਸਕਦਾ, ਪਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪ੍ਰੋ ਮਿਸਰੀ ਨੇਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸ ਖਾਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੁਝ ਅਸਹਿਮਤੀ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿਚਲੇ ਪ੍ਰੋਮਿਸਰੀ ਨੇਟ ਵਿੱਚ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਕੁਝ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਹਨ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਦਈ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਉਹੀ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਆਰ.ਸੀ. ਮਿੱਤਰ, ਜਿਸ ਨੇ ਸ਼ੇਖ ਅਕਬਰ ਬਨਾਮ

ਸ਼ੇਖ ਖਾਨ (3), ਫਰਮ ਤਾਰਾਚੰਦ ਪ੍ਰੋਤਾਪਮਲ ਬਨਾਮ ਤਮੀਜੁਦੀਨ ਸ਼ੇਖ (1) ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਨੇ ਸਟੇਡਾਰਟ, ਜੇ. , ਮਦਰਾਸ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਵਿਚ ਦੋ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਇੰਦਰਾ ਚੰਦਰ ਬਨਾਮ ਹੀਰਾਲਾਲ ਰੌਂਗ (4), ਅਤੇ ਮਹਤਾਬੁਦੀਨ ਮੀਆ ਬਨਾਮ ਮੁਹੰਮਦ ਨਜ਼ੀਰ ਜੋਦਾਰ (5) ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਸ਼ੇਖ ਅਕਬਰ ਬਨਾਮ ਸ਼ੇਖ ਖਾਨ (3) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਦੂਜੇ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ, ਉਸਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ (1) ਏਆਈਆਰ 1935 ਕੈਲ. ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ। 653 (2) ਏਆਈਆਰ 1943 ਸਾਰੇ. 220 (3) ILR 7 ਕੈਲ. 256 (4) ਏਆਈਆਰ 1936 ਕੈਲ. 127 (5) ਏਆਈਆਰ 1936 ਕੈਲ. 170

ਪ੍ਰਮਾਣਨਾਥ ਸੰਦਲ ਬਨਾਮ ਦਵਾਰਕਾ ਅਮੀਨ ਚੰਦ ਨਾਥ ਡੇ (1), ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੇਥਰਮ,
ਸੀਜੇ ਅਤੇ ਵਿ., ਵਿੱਚ
ਫੈਸਲਾ

ਰਾਮਪਿਨੀ, ਜੇ., ਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋ-ਰਾਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।
ਬਨਵਾਰੀ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੁਦਈ ਕੋਲ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸੀ- ਐਲ. ਐਲ
ਦਸਤਾਵੇਜ਼ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ

ਕਲਕੱਤੇ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਫਲਸੌ, ਜੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ
ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ, ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
ਕਿ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਨੋਟ ਇੱਕ ਸਧਾਰਨ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ
ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਨੋਟ ਸੀ। ਦੀ ਰਸੀਦ 'ਤੇ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਨੂੰ
'ਜਮਾ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਬਾਰੇ ਸਿਰਫ ਇਹ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ
ਇਹ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ
ਹਨ। ਸੂਟ ਫੇਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਯੰਤਰ ਸਹੀ ਸਟੈਪਿੰਗ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ
ਅਯੋਗ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਸ ਤਜਵੀਜ਼ 'ਤੇ ਕੋਈ
ਫਿੱਲਮੱਠ ਵਾਲਾ ਪੱਖ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ। ਪਹਿਲਾ ਫੈਸਲਾ ਚੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਰ
ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਆਦਿ (?) ਵਿੱਚ ਚੇਵਿਸ ਅਤੇ ਹੈਰੀਸਨ ਜੇ.ਜੇ. ਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ
ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਿੱਥੇ ਕੁਝ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਅੱਗੇ
ਵਧਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁੰਡੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ
ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿ ਕਰਜ਼ਾ, ਹੁੰਡੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਕੋਲ ਹੁੰਡੀ
ਤੋਂ ਸੁਤੰਤਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਹੁੰਡੀ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ
ਅਪ੍ਰਵਾਨਯੋਗ ਸੀ ਅਤੇ ਬੇਲੀ ਦੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਬੂਤ ਲਈ ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 91
, ਮੁਦਈ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਫੇਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਬ੍ਰੈਡਵੇ ਅਤੇ
ਫੋਰਡ, ਜੋਜੇ ਦੁਆਰਾ ਆਰਸੀਐਨ ਜਸ ਬਨਾਮ ਸ਼ਹਾਬ-ਉਦ-ਦੀਨ (3) ਵਿੱਚ ਇੱਕ

ਵਾਅਦਾ ਨੋਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ । ਸੋਹਣ ਲਾਲ ਵਿੱਚ

- (1) *ILR 23 ਕੈਲ. 851*
- (2) *ILR, 2 Lah. 330*
- (3) *ਏਆਈਆਰ 1927 ਲਾਹ. 89*

Amin Chand
v.
Firm Madho
Ram-Banwari
Lal
Falshaw, J.

ਨਿਹਾਲ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਰਘੂ ਨਾਥ ਸਿੰਘ ਆਦਿ (1), ਸ਼ਾਦੀ ਲਾਲ, ਸੀ.ਜੇ., ਅਤੇ
ਰੰਗੀ ਲਾਲ, ਜੇ. ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਤੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰੋਨੋਟ ਦੇ
ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ
ਅਪ੍ਰਵਾਨਯੋਗ ਹੋਵੇ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਇਸ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ
ਹੈ।

Khosla, J.

ਇਹਨਾਂ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਵੇਰੇ 1 ਵਜੇ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ
ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਉਸ ਕਰਜ਼ੇ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ
ਸਕਦੀ ਜਿਸ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਹੁੰਡੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ
ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ। ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਕੋਈ
ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਕੀ, ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮੂਲ ਵਿਚਾਰ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ
ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ
ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਬਿੰਦੂ ਬਹਿਸ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ
ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਅਪੀਲ ਦੇ ਆਧਾਰ ਵਿੱਚ
ਵੀ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। 1 ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ
ਪਰ > ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ
ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਖੇਸਲਾ, ਜੇ.—ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

•

ਅਪੀਲੀ ਅਪਰਾਧੀ

ਖੇਸਲਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇ.

1954

ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ, - ਦੇਸ਼ੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ

Sept. 20th

ਬਨਾਮ

ਰਾਜ , -ਜਵਾਬਦਾਰਤਾ

1954 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 139

ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਨਲ ਕੋਡ (1860 ਦਾ ਐਕਟ XLV)—ਸੈਕਸ਼ਨ ਡੀ.ਓ.ਓ.-ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਉਲੰਘਣਾ ਜਾਂ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ—ਕੀ ਅਚਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ—ਟਰੱਸਟੀ—ਕੀ ਕੋਈ ਅਪਵਾਦ ਹੈ—ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ (1898 ਦਾ ਐਕਟ V)—ਸੈਕਸ਼ਨ 3 :ame ਐਕਟ ਲਈ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਪੀਨਲ ਕੋਡ ਦੀ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ- ਕੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ - ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Deepak Kataria, Translator.